

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii«
în
Blaș.

Anul VII.

Blaș 13 Novembre 1897.

Numérul 47.

Cestiunea autonomiei bisericii gr. catolice române.

Ziarele din Budapesta au rubrică permanentă despre autonomia catolică. Nu este deci mirare, că în atâta vâpselă de tipar se străcură multe informațiuni false și mai multe tendențioase și dușmănoase nouă Românilor greco-catolici.

De la sine se înțelege, că ziarele românesce, luându-se după ziarele ungu-
resce, încă greșesc a dese ori în informațiunile, ce le dau cetitorilor săi, cari apoi se neliniștesc și dau espre-
siune nedumeririlor și îngrijirilor, de cari sint cuprinși, învinovățind a dese ori pe cei nevinovați.

Éta motivele, cari ne îndemnă și pe noi a arunca o privire asupra celor întâmplăte până acum în cestiunea autonomiei și a informa pe scurt pe cetitorii nostri despre stadiul, la care a ajuns aceea. —

Nu vom intra în detaiuri, cari n'ar pute să aibă alt înțeles, de cât că ar satisface unei curiosități puerile, ci vom releva momentele acelea, cari pot servi ca elemente la formarea unei judecări întemeiate pe fapte adevărate, despre cari am fost în pozițiune de a ne câștiga siguritate deplină.

Episcopii provinciei mitropolitane gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș în 23 Iunie au ținut în Blaș o conferință, în care au luat pozițiune hotărâtă față cu cestiunea autonomiei.

Era vorba, să se impună și clerului și poporului român gr. cat. din diecesele noastre, să alege deputații la congresul autonomic, pe cum doria primatele Ungariei la poruncă mai înaltă.

Episcopii nostri contrar cu dorința acesta au hotărît, să nu impună alegerea deputaților și acesta din motive, foarte grave. În același timp au enunțat, ca din bună cuviință sau din curtoasie să descopere primatului motivele, pentru cari episcopii nostri au trebuit să facă acest pas, să-și desfășure pozițiunea de drept public a mitropoliei române gr. cat., pozițiune incompatibilă cu organismul autonomic contemplat, și să-și descopere dorințele ferbinți ale clerului și poporului nostru de a dobîndi cât mai curînd organism autonomic pentru biserica noastră, separat de biserica latină.

Tot atunci s'a hotărît, ca și Maiestății Sale Împăratului și Regelui apostolic să se descopere imposibilitatea pentru clerul și poporul nostru de a lua parte la congresul autonomic, ce avea să-l convoce primatele, și să fie rugat a concede, ca biserica noastră să se pótă constitui în organism autonomic separat de al bisericii latine din Ungaria.

În direcțiunea acesta Mitropolitul nostru a fost însărcinat, să înainteze în numele conferinței episcopesci două memoriale: unul de-a dreptul la primatele, altul la Maiestatea Sa prin ministrul de culte și instrucțiunea publică.

Memorialele acestea — după firea lucrului — nu au putut fi pregătite și

spedate la destinațiunea lor până în 29 Iunie 1897, când s'a ținut conferința clerului și poporului de la Cluș.

Conferința acesta va rămâne memorabilă, nu numai pentru că toate enunțațiunile sale din punctul de vedere al adevărului istoric și teologic și din punctul de vedere al intereselor noastre bisericesce și naționale au fost corecte și loiale, ci și pentru că fără de nici o presiune și influință, nici macar din partea arhierilor nostri, a cădut de acord cu vederile episcopatului român gr. catolic.

Prin această împrejurare memorialele înaintate de Mitropolitul nostru la primatele și la Maiestatea Sa, după părerea noastră, au câștigat nespuse de mult în auctoritate și putere, fiind ele espre-
siunea fidelă a dorințelor întregului cler și popor credincios.

Ce va fi făcut ministrul de culte și instrucțiunea publică până acum cu memorialul adresat Maiestății Sale, noi nu șcim, sintem înse de convingerea, că lui nu-i este iertat și nu pótă să nu-l înainteze la destinațiunea sa.

Memorialul adresat primatului fu prezentat din partea primatului în conferința episcopescă ținută în Budapesta la 28 Septembrie 1897. Cu această ocaziune primatele a declarat, că va înainta acest memorial la congresul autonomic al bisericii catolice ungare, ce se va ținé în 11 Novembre 1897. Tot atunci au fost rugați episcopii nostri, ca și fără de reprezentanții clerului și

Feuilleton.

O partie de șach.

De B. A. Rack.

Era în dimineața de 2 Septembrie 1792, — acel înfricoșat Septembrie, a cărui evenimente sînt însemnate ca cea mai sângerosă pagină în istoria revoluțiunii franceze, dacă nu ca cea mai îngrozitoare, — când o cétă de sansciloți murdari și plini de sânge, întrarmați cu săcuri, lănci, săbii și pucii ruginite traversa stradele Parisului, ca să pună mîna pe cei „suspiționați“, mai ales pe nobilii domni și dame de curte, preoți, impiegați, cu un cuvînt, pe toți aceia, cari de opiniunea publică erau socotiți drept partizani ai monarhiei și ai captivei familiei regesci. În fruntea acestor ucigași, beți de vin și de libertate, pășia — purtând căciula roșie a Iacobinilor pe cap — un bărbat de o statură uriasă, cu fața pocită urît și stricată de vîrsat, carea chiar așa oglinda pasiunile lui sîlbatiche, pe cum și energia lui, ce nu se înspăimînta de nimic. Pretutindenea, pe unde trecea, era salutată cu chiote de bucurie de către bărbați, femei, ba chiar

și de către copii, căci cel ce se apropia cu atîta mîndrie, nu era un om de rînd, pe cum a fost acel așa zis Mirabeau al poporului, ci era acel înfricoșat bărbat, care în 10 August condusese masele poporului la asalt asupra Tuilleriilor, și care numai ca ieri a fost răspuns în adunarea națională, strigînd cu glasul lui de leu cuvîntul „curaj“, unui girondist, ce-și perduse curajul din cauza armatei prusiane, carea se apropia, — era George Danton. „Însufiați frică dușmanilor,“ a strigat el, — și nime nu a cutezat, să-l contrazică ori să-l întrebe, că ce a vrut. să însemne cu acestea cuvinte; a fost însemnat începutul terorismului, asasinarea celor „suspiționați“, pentru ca aceștia la spatele trupelor de glotași, ce mergeau în contra Prusilor, să nu pótă inscena o contrarevoluțiune cu scopul de a ridica din nou pe tron pe regele prinsoner. Astăzi înse Danton, de și înălțat la rangul de ministru de justiție, nu socoti a fi lucru nedemn, să se pună în fruntea cetelor de asasinî. În societatea foștilor vătășei ai lui Maillard, ca însuși el în persoană să smulgă victima sa din ascunșul ei și să o tîrască la eșafod. Sute din cei prinși au fost măcelariți deja în drumul mare, — și încă miîl aveau, să le urmeze.

Alaiul apucă în spre Hôtel des Invalides, căci amésurat unei denunțări primite guvernorul de Sombreuil ar fi îndrăznit, să-și aretepe față, nesfiit, alipirea sa de casa domnitore, ba încă se mai susținea și aceea. că el ar fi baricadat intrările casei Invalidilor și că ar fi împărțit supușilor săi munițiune, ca la cazul unui atac să se apere până la extrem. Acum avea să fie prins și dat gilotinei, meritata lui pedepsă. acest îndrăzneț regalist, care într'un mod așa de temerar își bătuse joc de hotărîrile adunării naționale, fălindu-se așa obrăznicesce înaintea publicului cu regalismul său. Din motivul acesta se puse însuși Danton în fruntea bandei de asasinî; el voia, să cerce, că ore îndrăzni-va guvernatorul, să i-se opună lui, ministrului de justiție.

Domnul de Sombreuil, pe atunci un bărbat de șaptezeci și șese de ani, era un ofițer veteran de al lui Ludovic XV, care se luptase vitejese în multele războie ale acestui monarch, și care s'a fost distins cu deosebire sub vitezul mareșal de Saxonia. De și nu-și trăgea originea din nici una din familiile fruntașe ale țării, totuși din cauza serviciilor sale personale față de patrie și rege a fost înălțat de pe o tréptă pe alta,

poporului, să se prezenteze la acel congres, fiind că dinșii ar fi din pozițiune membri „născuți” ai acelui congres.

Episcopii noștri în urma acestei rugări s'au sfătuit între sine atât în scris cât și cu cuvântul, și după ce Mitropolitul a avut la mână declarațiunile tuturor episcopilor noștri, s'a prezentat la conferența episcopatului ungar din 6 Novembre 1897, la care a fost de față și episcopul Gherlei și al Lugoșului, ér al Oradei-mari, împedecat fiind, a absentat.

În această conferență venind la pertractare proiectul pregătit de o comisiune a episcopatului catolic ungar cu privire la sfera de drept și activitate a organismului autonom, — care proiect are să se înainteze spre aprobare la Roma, — Mitropolitul nostru, înainte de ce conferența ar fi intrat în pertractarea acelui proiect, a declarat solemn în numele său și al episcopilor de Oradea și Lugoș, că dinșii stau și acum pe baza celor două memoriale înaintate primatului și Maiestății Sale, în sensul cărora nici episcopatul, nici clerul, nici poporul gr. cat. român nu pôte participa la lucrările congresului autonom fără de a periclitata independența autonomică a Mitropoliei noastre, care prin acte emanate de la tron și de la Scaunul Apostolic este garantată. Și fiind că conferența episcopatului catolic tocmai acum voesce, să desbată în merit proiectul de autonomie, prin care Mitropolia gr. cat. ar ajunge în multe privințe sub jurisdicțiunea unei corporațiuni organizate a fără de cadrul bisericii noastre și compuse din bărbați, cari nu se țin de biserica noastră, Mitropolitul

a declarat mai de parte, că nici dînsul, nici episcopul Lugoșului nu pot participa la lucrările acestei conferențe episcopesci, pentru că ei nu voesc, să prejudece drepturilor bisericii române gr. cat. prin această participare. De o dată Mitropolitul a cerut, ca această declarațiune să se țiea la protocol și să se înainteze la Roma împreună cu proiectul de autonomie, ce se va pregăti. După această declarațiune Escelența Sa Mitropolitul și Ilustritatea Sa episcopul Lugoșului au părăsit conferența și s'au reintors a casă.

Acesta este stadiul, la care a ajuns cestiunea autonomiei din punct de vedere greco-catolic și românesc. Din cele desfășurate fie care își va puté face judecată clară despre starea lucrului, de la a cărui aprețiere de o cam dată ne reținem la acest loc.

Limba magiară ca limbă liturgică. —

Când șovinismul nu are argumente pentru a puté justifica introducerea limbii magiare ca limbă liturgică în biserică, atunci le crează din cele mai mari neadevăruri istorice. Cetim adecă în foile magiare din Budapesta, că Românii din Ardeal, când au făcut unirea cu biserica Romei la 1700, țineaă liturgia în limba grecescă, și numai mai târziu după unire au scos-o din biserică și au înlocuit-o cu cea română.

Românii din Ardeal pôte că n'au folosit nici o dată limba grecescă ca limbă liturgică. În vécurile dintăiu probabil au folosit și în biserică limba poporului, ér de la vécul al IX-lea în cöce limba slavă, pe care cu mult înainte de unire au înlocuit-o éráși cu limba română.

Că încă înainte de unire s'a introdus limba română ca limbă liturgică la Românii din Ardeal, dovedesc cărțile liturgice și corale tipărite încă de pe la 1546 în cöce la Brașov, Orăștie și Alba Iulia, pe cum și cele tipărite și aduse la noi pe timpul aceia din Muntenia și Moldova.

Dacă limba românească nu ar fi fost introdusă în bisericile românesce înainte de unire, atunci Dositei patriarhul Ierusalimului nu s'ar fi simțit îndemnat a impune la 1698 mitropolitului din Alba Iulia Atanasiu, să facă slujba bisericescă slovenesce și nu românesce, pe cum cetim în „Acte și Fragmente” de Cipariu la pag. 243. Această poruncă înse nu s'a mai putut implini, și ast fel pe Românii i-a găsit sfînta unire avënd în biserică nu limba grecescă ori slovenescă, ci cea românească. Cu ocaziunea înființării sfîntei uniri Românii au pus condițiune, ca din obiceiurile lor, între cari era și limba românească ca limbă liturgică, să nu se clătescă, pe cum ar dori, să-i clătescă șovinismul de acum, care nu ține socotélă de nici un drept.

Alumnii români din Roma. —

Noul colegiu al Rutenilor, a cărui întemeiere este a se mulțami munificenței domnitoriului nostru Francisc Iosif, s'a deschis lângă biserica sfinților Sergiu și Bac, unde este îngropat episcopul nostru Klein. Acest colegiu, după cum este cunoscut, în anul trecut a fost separat de colegiul grecesc, întemeiat de Papa Grigorie XIII. Când guvernul austriac a sistat colegiul rutean din Lemberg, o parte a averii aceuia a trecut la colegiul grecesc în Roma, care a trebuit apoi să primescă în sinul său un număr anumit de elevi ruteni. De atunci acest institut pörtă numele de

până când în sfârșit, după ce-și perduse un picior în lupta de la Fontenoy, a fost numit întâiu ofițer, ér mai apoi guvernor al Invalidilor, care post îl ocupa acum apröpe de trei zeci de ani, onorat și respectat de regele și de următorii acestuia în domnie, iubit de toți, câți veniaă în atingere cu el. Cum că un atare bărbat trebuia să fie dușman al revoluțiunii, carea se contraria cu tóte vederile lui, cu tótă viața și cu tóte suvenirile lui, era lucru prea firesc. A fără de acesta pe vremea aceea era de ajuns o singură suspiciune din partea vre unui „bun” republican, pentru ca din răsbunare privată ómenii să fie tîrșiți în temniță și la gilotină. Ast fel se întâmplă și cu el: bétânul și vrednicul guvernor a fost pus ca suspect în lista celor proscrisi; un om de nimic, care-și esprimă bănuéla față de bétânul soldat, se găsi în curënd, — și cu aceea sörtea lui Sombreuil a fost hotărîtă.

Guvernorul își luase tocmai dejunul, și acum ședea fumându-și în tignă pipa, și se juca cu fică-sa Désirée o partie de șach, jocul său de predilecțiune. — căci cu ajutoriul acestuia bétânul soldat încă tot mai putea să desvölte un fel de activitate strategică, să escugete planuri, să combineze atacuri, cu un cuvînt să desfășure lupte. — În urma unei deprinderi de mai mulți ani guvernorul își însușise în acest joc de spirit o dibăcie, carea nu găsia de cât numai un singur rival de asemenea calibru, — pe fică sa, carea nu numai că a fost ajuns pe părintescul său magistru, ci l-a și întrecut chiar. A nume în ce privește talentul de combinațiune momentană, ea avea un mare avantaj față cu tatăl său, căci păstrându-și cea mai flegmatică liniște la atacurile de regulă aprinse ale bétânului soldat, cari acesta le urmăria cu tenacitate, în cât prin acesta

lucra de multe ori fără precauțiune, Désirée scia, să se folosescă de ele cu multă îndemănare, — când voia. Înse frumoșa copilă de celea mai multe ori nu voia, să se folosescă de avantajele, ce i-se oferiau din pricina iritării celei mari a tatălui său, căci acesta se necăja grozav, când Désirée cu o minunată contratrăsătură zădărnicia tóte planurile lui de atac bine precugetate scăpând în urmă și de atac, cari tóte în sfârșit duceau la inevitabilul „Mat”. O dată într'un moment de supremă mânie bétânul își aruncase tabla de șach la pămînt dimpreună cu figurile celea de fildis sculptate fin, — un present de la Ludovic XV, — jurând, că nu va mai juca nici când, un jurămint, care-l călcase deja în cel dintăiu pătrării de óra, căci jocul era unica lui distracție, carea devenise indispensabilă pentru viața lui. De atunci înse Désirée se păzia bine, ca să nu mai ațite din nou mânia părintelui său, — ea-l lăsa într'adins de celea de mai de multe ori, ca după o apărare lungă și eroică să învingă în sfârșit, și-i acorda triumful de a o fi făcut „Mat”.

Guvernorul chiar întreprinsese din nou unul din infocatele lui atacuri, când de o dată năvăli în lăuntru bétânul său servitor Antoine, galbin de frică și de spăimîntat ce era abia putënd da de scire, că intrarea ospitiului e plină de Iacobini și sansciloți înarmați, și că însu-și conducătoriul aceluia, înfricoșatul Danton în persoană s'a luat după urmele lui, ca să prindă pe domnul guvernor. Abia își închise gura bétânul înfricat, când ușa se și deschise cu putere, și Danton intră în lăuntru cu vre o zece complici de ai săi. „În numele adunării naționale te arestez, domnule de Sombreuil!” strigă el apropiându-se de bétânul soldat și întinđându-și spre el brațul.

Désirée strigă spăriată și pășind în dosul scaunului tatălui său încolăci brațele în jurul grumazilor acestuia, ca și cum ar fi vrut, să-l apere de acel om înfricoșat, a cărui nume înflorându-se l-a fost auzit, și contactul căruia era aducător de mörte.

Guvernorul înse își luă liniștit pipa din gură și cu față de tot liniștită întrebă: „Cu ce pot servi, domnul meu?”

„Cu persóna dtale,” replică Danton sarcastic, „căci eu te arestez, fiind că eşti suspiționat de conspirare în contra statului și a adunării naționale!”

„Domnule,” zise Sombreuil cu dignitate, „eu sînt de șapte zeci și șese de ani, — la etatea mea omul nu mai conspiră!”

„Acea se va vedé,” reflectă Danton făcându-se fără voe mai curtenet față de figura vrednicului luptător veteran, ce însufla o temere respectuösă, și care vorbea așa de liniștit, ca și cum s'ar tracta numai de un lucru de tóte zilele și nu de libertatea și viața sa proprie.

„Iertat îmi este, să întreb, ce mi-se impură?” zise din nou guvernorul desfăcënd încet brațele Désiréei din jurul grumazilor săi.

„Dta eşti regalist!” răspunse Danton cu sprâncenele strînse la olaltă în mod amenințător.

„Eu în decursul lungii mele vieți am servit la doi regi de ai Franței, cari au fost binefăcători mei, — de aceea regalismul meu este numai o datorie de recunoscînță.”

„Dta eşti acusat pentru înțelegere secretă cu dușmanii revoluțiunii și pentru tradare de patrie!” strigă din nou Danton.

„Și eu repet, ce am mai zis o dată: la vrîsta mea omul nu mai conspiră,” replică guvernorul cu dignitate liniștită. „De aceea mi-am dat sângele și un membru al trupului

colegiul greco-rutean, și s'au primit în el elevi aparținători aproape tuturor riturilor orientale, pe cum ritul grecesc, melchitic, român, bulgar și rutean. Inse fiind că între Ruteni și între cei alaltii elevi a dese ori se iviaă frecări, Leo XIII a acceptat planul de a strămuta pe Ruteni din acel colegiul. Aceștia au acuma colegiul lor, în care se vor primi numai Rutenii și Bulgarii uniți, cari și alt cum sînt puțini. Conducerea colegiului rutean s'a concretizat în Iesuiților. Colegiul grecesc va primi în viitor numai elevi de naționalitate grecească și melchiti, a căror rit e identic cu cel grecesc, numai că se folosește limba arabică, ér pe Românii uniți i-au așezat de o cam dată în Colegiul de propaganda fide, unde studiaă în vécul trecut Românii trimiși la Roma, ca Șincai, Maior etc. Conducerea colegiului grecesc s'a concretizat în Benedictinilor din claustrul Einsiedeln (Svițera). Acésta alegere se esplică prin împrejurarea, că Benedictinii a dese ori au fost foarte populari în Orient. Este speranță, că și pentru alumnii români se va face colegiul separat, cum s'a făcut pentru Ruteni. Dacă națiunea grecească nu va da un contingent suficient de alumnii, ceea ce se póte întimpla, colegiul grecesc al sfintului Atanasiu va trebui să se împoporeze cu Românii, pe cum a fost în trecut, sau în cas contrar să li-se facă și lor casă separată.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Conferința episcopatului catolic s'a întrunit Sâmbătă în 6 a c. în cauza autonomiei. Dintre episcopii nostri numai Escelența Sa Pavel a absentat. Dintre cei latini au absentat cardinalul Schlauch și episcopul Zalka, cari au repășit și din comisiunile pentru pregătirea

actelor congresuale. Au mai absentat episcopii Samassa, Schuster, Hidassy, Vályi, Bubics și Firczák. La conferința s'au prezentat două elaborate cu privire la autonomie, unul de episcopul Steiner, care e cunoscut de un bărbat, ce ține strîns la principiile bisericii, și cel alalt de episcopul Ivankovics, cu care elaborat se împacă mai ușor și guvernul.

În ședința acésta s'au anunțat principiile autonomiei catolice și s'a stabilit textul adresei, prin care se espune Pontificelui Roman situația.

Congresul catolic l-a deschis Joi la 11 ore a. m. primatele Vaszary, care în discursul de deschidere înainte de tóte a mulțamit Monarchului pentru convocarea congresului, a reflectat la punctele principale ale autografului regal și la dispozițiile legilor din 1848 și 1895. Primatele a accentuat respectarea organizării ierarhice și a dreptului de patronat. El a zis: „Recunosc, că și noi ne-am pute organiza autonomia ca și confesiunile recepte și cari se vor mai recepe în viitor, dacă am avé același organism bisericesc ca și ele, daeă și noi am fi numai în raportul de patrioți și cetățeni față cu augustul nostru domnitor. Noi inse trebuie să ținem cont și de alți factori; a nume trebuie să considerăm mai ales, spre ce ne îndreptă augustul nostru domnitor: 1) Organismul nealterabil al bisericii catolice, pe cum și raportul nostru neclătit față cu capul bisericii, Sfintul nostru Părinte. 2) Trebuie să se ia în considerare, că capul statului noué nu ne este numai rege, ci tot de o dată și patron suprem; decî nu e permis a perde din vedere dreptul de patronat suprem al regelui nostru apostolic, pe cum nici le-

gile patriei, cari în parte determină acest drept, nici instituțiunile noastre de drept public, cari se întemeiază pe acela.“ Apoi a aréat, că elementul laic în cadrul autonomiei are să se ocupe numai de afacerile temporale.

S'a ales comisia verificătoare.

A doua ședință se va ține în 14 a c.

Dintre episcopii români nici unul nu a participat la ședința primă.

Delegații congresuali ruteni au ținut o conferință cu privire la atitudinea lor. Ei nu sînt aplicați a figura în congres ca a cincia rôtă la car.

Roma.

S. Scaun Apostolic prin congregația de propaganda fide a instituit un nou vicariat apostolic pentru Africa, anume preste Guinea francesă.

Franța.

Deputatul Abbé Gayraud reduce minimul postulatelor catolice la acestea: Permisunea de a se propune religiunea și în școlile poporale, ceea ce cu atât e mai just, cu cât instrucțiunea religioasă în școlile mai înalte ale statului este obligătoare. Avuții, cari își trimit prunci în aceste școli, au ast fel un drept, de care sînt lipsiți cei sêraci. Acest lucru e de tot nedemocratic. Clericii să fie scutiți de serviciul militar. Contribuția extraordinară, ce s'a impus averilor călugăresci, să se ștergă. În administrarea averii bisericesci ingerința statului nu se póte suferi. Cel puțin în aceste postulate să se unescă toți catolicii.

meu încă înainte de acésta cu cincî zeci de ani pentru aceeași Franța, pentru care sînt acusat acum, că o ași fi tradat. — Domnule, eă nu sînt trădător!“

„Investigațiunea o va dovedi acésta!“ răspunse Danton. „Urméză-mi!“

„Și în cătrău mă vei duce?“ întrebă Sombrenii mai de parte, ca și cum s'ar tracta numai de o preumblare recreătoare.

„La La Force, domnul meu,“ zise Danton închinându-i-se, fără să vrea.

„Acésta așa dară va să însemne la mórte,“ reflectă bêtânul soldat, „de ore ce am audît, că locuitorii acestei închisori nu o părăsesc, de cât numai pentru ca să o schimbe cu un mormînt sângerós. — Dar fie; eă nu mă tem de mórte, — în două zeci de lupte pentru Franța și pentru Francezi am privit în ochii ei. Firesce nu mi-a trecut atunci prin gând, că numai de aceea am scăpat cu viața din atâtea pericole, ca acum să o perd prin fiul aceleiași Franțe, pentru carea m'am fost ostit odinióră.“

„Ce folos de aceste frase?“ replică Danton sêlbatic vrînd, să-și ascundă rușinea. „Urméză-mi!“

„Sînt gata!“ zise guvernorul. „Totuși, — o rugare, domnule, totuși imi vei mai încuviința?“

„A nume care?“

„Te rog, — fie-mi permis, să joc până în capét acésta partie de șach,“ răspunse Sombrenii plecându-se cu cel mai viu interes preste tabla de șach, „încă numai câte va mutături, și lupta e căștigată, — regele e mat!“

(Va urma)

Diverse.

Și astăzi? „A se cumineca și a se împărtași în sfintul trup și sânge al lui Christos chiar și în fiesce care zi e lucru bun și foarte folositor; căci el însuși zice limpede: „Cel ce mănâncă trupul meu și be sângele meu, are viața vecilor“ (Io. 6, 54). Cine trage adecă la îndoelă aceea, că a se împărtași neîncetat în viața nu e alta de cât a trăi înmulțit? Ce ne privește pe noi, ne cuminecăm de patru ori în fiesce care săptămână. Dumineca. Mercuria. Vineria și Sâmbata, și în alte zile, de cum va se celebră amintirea vre unui Sfint.“ S. Vas. M. epist. 93. T. III. p. 186. ed. Paris.

„Acestea vi-le zic voué. celor ce vă cuminecați, pe cum și voué, cari ministrați. Căci e de lipsă, să vă agrăesc, pentru ca să împărtașiți cu multă grijă darurile acestea. Nu ni-s'a hotarît osîndă mică, dacă admiteți la împărtașirea acestei mese pe vre un om fărădelege, pe care-l cunosceti. Fie acela duce, fie prefect, fie chiar și însuși cel ce e împodobit cu coróna, dacă se apropie cu nevrednicie, împedecă-l; ai putere mai mare de cât acela. Dacă ți-s'a încredințat isvorul, ca să-l păzesci curat pe sama turmei, și ai vedé, că gura vre unei oi e mînjită cu tină, nu o ai lăsa, ca plecându-și capul să turbure apa. Dar aci ești pus, să păzesci nu un isvor de apă, ci isvorul sîngelui și al Spiritului. Dacă vedî, că ore cari se apropie întinați cu păcate, cari sînt mai hîde de cât tina, și nu te superi, nici îi împedeci, de ce iertare ești vrednic? Pe voi v'a împodobit Dumnezeu cu onórea acésta, ca să judecați acestea. Acésta e dignitatea, acésta siguritatea, acésta cununa vóstră, érá nu ca să umblați în colo și în cóce îmbră-

cați în stichariu alb și strălucitoriu. Da vei zice: „De unde să pot cunósce pe ceta și pe cela?“ Nu grăesc despre cei necunoscuți, ci despre cei cunoscuți. Voiú să spun un lucru încă și mai îngrozitoriu: Nu e lucru așa de grav a fi îndrăcit în lăuntru ca aceștia, despre cari zice Paul, că calcă pe Christos și socotesc a fi spurcat sângele legii și defaimă darurile Spiritului (Evr. 10, 29). Căci e mai rău de cât cel îndrăcit acela, carele a păcătuit și s'a apropiat. Aceia adecă nu se pedepsesc din cauza, că-i chinuesc diavolul; dară aceștia, dacă se apropie cu nevrednicie, se dau osindei celei vecinice. Să nu respingem decî numai pe aceia, ci și pe toți, pe cari îi vedem, că se apropie cu nevrednicie. Să nu se cuminece nimeni dintr'aceia, cari nu sînt învêțacei. Nici unul să nu primescă ca Iuda, ca nu cum va să pătescă relele lui Iuda. Căci trupul lui Christos e și mulțimea acésta. Vedî dară tu, cel ce ești ministrul taînelor, să nu mîni pe Dumnezeu prin aceea, că nu curătesci acest trup, ca nu cum va să dai sabie în loc de mîncare. Dară chiar și dacă acela s'ar apropia din prostie la cuminecătura, împedecă-l, nu te teme. Teme te de Dumnezeu, nu de om. Dacă te temi de om, el te va rîde; dacă te temi de Dumnezeu, și ómenii încă te vor venera. Dacă nu cutezi, adu mi-l mie, și nu voiú permite ast fel de atentate. Mai bine să-mi perd sufletul, decât să dau nevrednicului sângele Domnului; și mai bine să-mi vêrs sângele, de cât să dau infricosatul sânge aceluia, căruia nu se cade. Dacă după multă cercetare nu vei cunósce pe cel nevrednic, nu vei păcătui. Acestea le-am grăit despre cei ce sînt cunoscuți.“ S. Ioan Chrisostom omilia a 82-a în Mat. T. VII p. 789. ed. Paris.

Maî virtós e necesară unirea tuturor catolicilor acum, când socialiştii fără rezervă se aruncă asupra bunurilor bisericesci. Ei au propus în cameră: 1. Abrogarea bugetului pentru cult, a concordatului şi a articolului organic. 2. Tóte bunurile mâniî mórte şi realităţile ordurilor religioase să se declare de avere naţională. 3. Celor ce conduc lucrători, să li-se oprască a ridica capele, a primi lucrători în reuniuni religioase ori a-i ţine la exerciţiul religioase. 4. Din banii cultului să se ridice salariile docentale şi să se ajute şcolarii miseri. 5. Bunurile bisericesci restituite naţiunii să formeze casă naţională de pensiune pentru lucrătorii bătrâni şi neputincioşi.

Raportorul bugetului instrucţiunii, deputatul Bouge, a constatat decăderea gimnasiilor de stat. Ele în 1 Maiu 1897 au avut 84,139 şcolari, cu 674 mai puţin de cât în 1896, pe când gimnasiile catolice au avut 84,569, cu 4326 mai mulţi de cât în 1896. În anul trecut şcolile populare au pierdut la 70,000 de şcolari, érá cele catolice au câştigat la 76,000 de şcolari.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Delegaţiunile sînt convocate pe 16 a. c. la Viena. Atât casa magnaţilor, cât şi camera deputaţilor şi-au ales pe delegaţii lor.

Cestiunea fumană dá de lucru guvernului. În şedinţa dietală din 6 a. c. a venit pe tapet representaţiunea Fiumanilor referitoare la intrarea în vigóre pe teritoriul fuman a legilor aduse de dieta ungară. La obiect a vorbit Thaly, care constată, că tonul representaţiunii e neobişnuit. Oratorul se teme, că se va clătina patriotismul Fiumanilor, dacă se vor introduce la ei legile fără întrebarea representaţiei municipale. Interesele Ungariei pretind, să se spriginască limba italiană, căci cu mult mai periculoasă e formarea unui stat slav în sud, de cât domnia limbii italiene. Dacă Ungaria va ajunge, să-şi valideze drepturile şi asupra Dalmaţiei, la care nu renunţă, va purta o politică ca şi în Fiume şi nu va favoriza pe Slavi, cum face Austria. Drepturile municipale fumane trebuie respectate, dară aşa, ca să nu sufere idea de stat magiar. — Conte Battyányi Tivadar, deputatul din Fiume, zice, că până în 1896 înainte de a introduce vre o lege şi în Fiume, tot de una guvernul a întrebat representaţia autonomă; numai legea despre procedura penală s'a introdus pe calea ordinaţiunii fără a mai întreba pe Fiumani, şi în acesta ved ei vătămarea autonomiei lor seculare. Fiume nu e un simplu municipiu, în fruntea căruia să stea un comite, ci ea trebuie să aibă guvernator inzestrat cu putere mai mare şi cu drept de a dispune şi în cauzele referitoare la marină. — Representaţiunea fumană s'a hotărît a se pune la arhivă, érá dieta numai şedinţa de formă să mai ţină în luna acesta.

Austria.

Declararea ministrului de finanţe Bilinski, că dacă provisorul nu va trece şi prin a doua şi a treia votare în parlament, pactul cu Ungaria se va prelunge pe baza §-lui 14 al constituţiunii, a produs sânge rău.

Ziarele bine informate susţin, că pe lângă tóte greutăţile, cu cari are de a lupta guvernul, poziţia lui nu se elatină.

Spre a infrina pe obstrucţioniştii comisia parlamentară se ocupă de modificarea regulamentului, a nume în sensul, ca suspendarea şedinţei pe câte 10 minute să se ştergă, deputaţii, cari se pórta necuviincios, să se eschidă de la şedinţe, spre a se admite votarea nominală, să trebuiescă să o cêrá 100 deputaţi şi nu ca până acum numai 50. Măsurile acestea încă nu vor fi de ajuns, de óre ce obstrucţioniştii vor afla apucături noué spre a le eluda.

Ministerul ungar s'a supêrat foc pe ministrul austriac Bilinski din cauza, că acesta în şedinţa de Sâmbătă a comisiunii parlamentare financiare a declarat, că guvernul ungar e aplicat a regula provisorul pe baza §-lui 14. Bánffy a răspuns în semioficiosa „Bud. Tud.“ atacând cabinetul Badeni. Din cauza conflictului dintre ambele cabinete au fost primiţi în audienţe la Monarchul şi unii şi alţii.

Italia.

Regele Umberto în 6—8 a. c. a avut de óspe în Monza pe ministrul de externe austro-ungar Goluchowski. Acestei visite din tóte părţile i-se dá însemnătate politică. „Standard“ din London scrie, că dupla alianţă a făcut necesară şi de dorit o alipire mai strînsă a Austro-Ungariei cu Germania, pe cum şi a Italiei cu amîndoué. Din acest punct de vedere trebuie considerată visita, cu atât mai virtós, că la primirea contelui Goluchowski regele a fost însoţit de ministrul său president Rudini şi de ministrul de externe Visconti-Venosta. „Fremdenblatt“, semioficiosa ministeriului de externe din Viena, din incidentul visitei relevăză succesele întreprinse alianţei şi laudă presa italiană pentru întimpinarea binevoitoare a contelui Goluchowski, şi prin acesta arată, că ambele părţi pun mare pond pe alianţa Italiei cu monarchia austro-ungară.

Bulgaria.

La acuzele opoziţiei referitoare la politica esternă a Bulgariei ministrul president Stoilov a răspuns, că ce priveşte războiul turco-grecesc, Bulgaria n'a vînat interese, ci a observat o atitudine pacinică. Cu privire la interesele bulgare în România şi Dobrogea guvernul din principiu nu se póte amesteca în afacerile statelor străine; raporturile cu România sînt multămitóre. Ministrul respinge aserţiunea, că raporturile cu Austro-Ungaria nu ar fi bune, fiind că principele Ferdinand nu a făcut încă vizită în Viena, şi adaugă, că principale va visita cele alalte curţi amice şi de asemenea şi pe cea din Viena.

Grecia.

Delyanis poffitor de putere voescă să răstórne actualul guvern. Lupta decisivă va fi la alegerea de president al camerei; dacă guvernul privesce alegerea de cestiune de partid, atunci e sigură căderea lui.

Din Atena se anunţă, că „Ethniki eteria“ promite în organele sale de publicitate, că va dovedi cu acte, cum că tóte acţiunile întreprinse în interesul eliminării de la izbucnirea crizei cretene în cóce s'au făcut cu sciinţa şi invoirea ministeriului Delyanis; nu este deci adevêrat, că societatea acesta ar fi deprins presiune asupra fostului cabinet. Scirea acesta a produs mare consternare în cercurile delyaniste; căci Delyanis cu presiunea Eteriei îşi scusa politica ne-faustă, care a adus atâta miserie şi ruşine asupra statului grecesc.

Correspondinţe.

Rodna nouă 5 Novembre.

Onorate Domnule Redactor!

Permite-mi, ca sub impresiunea bucuriei şi a valoróselor deciziunii rezultate din lucrarea şi interesarea arêtată de către cei chemaţi de Dumnezeu şi puşi din încrederea superiorilor pentru a lucra întru mărirea lui Dumnezeu pentru înflorirea bisericii şi bunăstarea şcolilor şi a instrucţiunii, să vă comunic în liniamente principale despre conferinţa preoţilor gr. cat. din vicariatul Rodnei în fostul district al Năsêudului, ţinută est timp conform regulamentului diecesan în Năsêud la 31 Oct., cum şi pe scurt despre reuniunea „Mariană“ gr. cat. a învăţătorilor din fostul district al Năsêudului ţinută tot în Năsêud la 31 Oct. şi 1 Nov. a. c. st. n.

Sciut este, că în unire e puterea, şi dacă fie şi numai prin o convenire alor 3—4 inşi se schimbă păreri, se clarifică situaţiuni şi se statorcesc directive, cu atât mai mult şi cu mai mare rezultat se ajunge un scop, când bărbaţi serioşi, puşi în serviciul public bisericesc şi scolastic, au ocaziune născută din trebuinţa de a delibera cestiuni, ce ating biserica şi şcola. cele mai scumpe tesauré a popórelor.

Se părea, că preoţimea din vicariatul nostru, cum şi corpul învăţătoresc, puşi în gréua dar frumoasa lor brazdă, sînt pătrunşi de dorul de a conveni şi a se conţelege, aşa de depărtat li-se părea intervalul de la o conferinţă până la alta, cari de alt cum se ţin fôrte regulat în fie care an, ba şi de mai multe ori de către învăţători împărţiţi fiind şi în filiale.

Adunaţi cu toţii la un loc în număr de preste o sută la 31 Oct. şi 1 Nov., însu-şi poporul simţia bucuria de a vedé atâţi bărbaţi ieşiţi din opinca, la un loc pentru a se consfătuí în afaceri, ce ating interese aşa de vitale: biserica şi şcola.

Conform programei conferinţelor le-a premers s. liturgie, la care a asistat poporul şi inteligiunţa şi şi o mulţime de străini, ér preoţimea tractuală, cu esepţiunea alor 3—4 inşi, cari din causă de morb şi bătrâneţe nu au putut participa, după ce s'a mărturisit, a concelebrat la s. liturgie pontificând în biserica mărêţá a Năsêudului Rsmul d. vicariu şi paroch al Năsêudului Dr Ioan Pop. Preste 20 preoţi încunjuraú altariul Domnului; corul

era condus de distinsul profesor gimnazial de cant și muzică dl Ștefanuț, preot, care a pus în urmărire pe cei ce erau prezenți, ér la cântarea cuminecariului se părea, că nu sîntem între muritorii, ci între ângerii.

La finea s. liturgii, conform însărcinării din conferința preoțescă din anul trecut, ocupă amvonul preotul Rodnei G. Domide, care prin tema despre „Primat“ a făcut o impresiune deosebită prin prelucrarea și predarea alésă. Ieșind cu toții din pomposul Sion al Domnului cătră 11 ore a. m., iubitul nostru vicariu remuneră ajunul nostru prin o bogată masă în reședința sa cu scopul de a fi tari pentru desbaterile, ce imediat s'au început, mergînd toți în o sală a școlilor fundamentale, unde ne aștepta corul învățătoresc.

Vicariul nostru neobosit ca președinte al reuniunii „Mariana“ prin cuvîntarea despre scopul cultural al școlii și despre chemarea învățătorului în termeni clari, precisi și bine aleși a deschis ședința acestei reuniuni; ér cei ce l-au ascultat cu atențiune, nu au putut să nu zică, că o atare cuvîntare merită a fi eternisată în analele reuniunii.

Reîntorși de la ședințele reuniunii, în care conform programei aveau să se țină prelegeri practice, și apoi diversele comisiuni să-și isprăvescă lucrările sale, intrărăm preoțimea în frunte cu Rsmul d. vicariu în aula pomposului gimnaziu din Năsăud spre a începe respective a continua lucrările noastre după program.

După ce s'a invocat Spiritul sfînt, și după ce a răsunit din nou și aici versul iubitului nostru vicariu, care în vorbirea-i mîdnosă accentuă misiunea preoților, și după ce s'a dat expresiune condolinței pentru pierderea, ce a îndurat tractul de la ultima conferință în cîce alor 2 valoroși preoți: Vas. Groze paroch și vprotopop. on. în Maier și fost adm. interimal al oficiului vicarial și notariu tractual, cum și a lui Iacob Maioran preot în Nepos, se alege de notariu tractual G. Domide și de actuar al conferinței A. Precub.

Urmînd p. 3 al programei: aranjamentul pentru cursul cantoral, ce e a se deschide la 5 Nov. a. c., se simția o satisfacție pe fețele noastre, vedînd un mare gol, și dor cătră realizare.

Trebue să zică aceea, ce de toți e recunoscut, că în ritul nostru bisericesc cantul jîcă o rolă principală, așa cât și străinii, cari nu înțeleg nimic din limba liturgică, rămân încantați de frumșeta acestui rit oriental ridicat și mai mult prin cant. Și cum să nu, că el are putere magnetică și asupra sufletului și asupra trupului, pe unul îl înalță, pe cest alalt îl mișcă după suflet; ca și cum mișca Orfeu cu lira sa petrile, așa mișcă cantul bisericesc inimile credincioșilor spre a porni spre Dumnezeu; cu greú își pot închipui o frecventare mai în masă a credincioșilor la s. biserică lipsind cantul bine predat.

Acéstă ultimă împrejurare mai cu samă a fost motorul conclusului din conferința preoțescă din trecut, de s'au luat măsuri spre a cualifica ómenii cu menirea de a avé bunii cantori, prin ce și cântările să fie scutite de atâtea schimosiri, cari nu mai semănau de cât a „glas de gură“ de om și nu mai erau de suferit.

Ast fel pe când scriu acestea, se adună din greú din tóte parochiile din vicariat ómenii cu dorul de a se cualifica de cantori

la cursul de 6 săptămâni în Năsăud sub conducerea distinsului profesor de cant Ștefanuț, care spre acest scop a și espus planul său în conferința noastră, care l-a și acceptat.

Punct 4 al programei noastre a fost censurarea socotelilor prește tangentele administrate de cătră parochii și preoți la fondurile diecesane; ér la p. 5 s'au statorit paușalele scripturistice pentru tóte cancelariile parochiale.

La p. 6 s'a decis înființarea unui sub-exactorat tractual, rămînînd a se prelucra un regulament.

(Va urma.)

Convocare.

Conform § 21 al Statutelor reuniunii învățătorilor gr. cat. din Archidieceza gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș, despărțemîntul învățătorilor din protopopiatul Fărăgăului își va ține adunarea de tómnă la 22 Novembre 1897 în școla română gr. cat. din Téca, la care adunare cu tóta onórea sînt invitați toți Dni învățători tractuali ca membri ordinari, pe cum și On. Dni preoți ca directori scolastici și alți binevoitori și iubitori de progres a cauzei scolastice pe lângă următorii

Program: 1. Participarea în corpore la serviciul divin la órele 8. 2. Deschiderea adunării prin președintele la órele 10. 3. Esmiterea unei comisiuni de 2 membri pentru criticarea prelegerii practice propunînde. 4. Ținerea prelegerii practice cu elevii școlii din Téca timp de 1/2 óră prin învățătorul actual dl Georgiu Berghian. 5. Esmiterea unei comisiuni de 2 membri pentru constatarea membrilor prezenți, înscrierea membrilor fundatori. 6. Incassarea taxelor de la membri, prezenți și înscriși și raportul cassariului despre rezultatul obținut. 7. Raportul despre adunarea generală ținută la 15 Iunie în Blaș. 8. Raportul fostului cassariu Ioan Bucșa. 9. Raportul comisiunilor esmise. 10. Insinuarea eventual designarea persoanei disertante și a celeia, care va ține prelegere practică la adunarea venitoare. 11. Defigerea locului pentru adunarea de primăvară. 12. Propunerii eventual interpelări. 13. Alegerea unei comisiuni de 2 membri pentru verificarea protocolului ședinței. 14. Închiderea adunării prin președintele.

Pintic la 20 Octobre 1897.

Georgiu Chiș al. Micu Vasiliu Horga
președinte. actuariu.

Noutăți.

Avis. Posturile de funcționari ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, devenite vacante cu finea acestui an, și a nume postul de 1) secretar II., 2) cassar, 3) bibliotecar, 4) archivar și 5) econom se vor întregi în ședința comitetului central din Decembre a. c. — Reflectanții la vre unul din aceste posturi au să-și înainteze cererile în scris la biroul Asociațiunii (Strada Morii Nr. 8.) cel mult până la 30 Novembre a. c. st. nou. Informațiuni despre agendele funcționarilor, stabilite în statute și în regulamentul afacerilor interne, pe cum și despre remunerațiunea fixată pentru acele funcțiuni se vor da la cererea reflectanților din partea biroului între 15 și 25 Novembre a. c. st. nou la órele 5—7 d. a. Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunii ținută la 28 Octobre 1897. *Dr. H. Pușcariu* vicepres. *Dr. V. Bologa* secret. II.

Episcop condamnat. Judecătoria cercuală din Komárom Marti a condamnat pe episcopul din Alba Iulia contele Majláth la 25 fl. pedepsă principală și 25 fl. pedepsă secundară, pe cum și la suportarea speselor de 4 fl. 40 cr. Motivul e, că episcopul, până

ce era administrator parochial în Komárom, a primit în sinul bisericii catolice pe o fată calvină, carea nu împlinise încă 18 ani, mai lipsindu-i două luni, și ast fel a venit în conflict cu §. 2. art. de lege 53 din 1868. Episcopul s'a prezentat în persoană la pertractare. A zis: „Când m'am prezentat în acest loc, am făcut-o după o cumpenire matură. căci legile bisericii mele zic, să nu recunosc de competentă judecătoria civilă atunci, când eú ca ministru al bisericii mele își împlinesc datorința. Dacă totuși m'am prezentat, o am făcut din respectul, ce-l am față cu legile patriei mele și cu judecătoria numită de Maiestatea Sa. Am voit, să dau esemplu credincioșilor mei în aceste timpuri, când se calcă în picioare principiul auctorității, cum trebue onorată auctoritatea. Premitînd acestea pe scurt declar, că recunosc faptul, dară neg a fi avut intențiunea de a eluda legea. — Eú am cređut, că fata aceea a împlinit 18 ani.“ Advocatul episcopului a cerut achitarea. Episcopul n'a mai apelat, ci la moment a plătit pedepsa dictată. Poporul i-a făcut ovațiuni.

Martiri. Scirile cele mai noué spun, că Chinesii au ucis în provincia Șatung de sud pe misionarii germani Fr. Nies și Rich. Henle. Cel dintăiu a vestit acolo pe Christos de la 1885, ér al doilea de la 1889. Altă scire spune, că în provincia Yunnan au fost ucisii cinci misionarii francezi. „Tribuna“ cea „greco-catolică“, — așa îi zice „Telegraful Roman“, — despre lucrurile acestea nu scie nimica, scie înse, să împărtășescă sciri picate despre preoți catolici. Ea crede, că după ce acestea sînt publicate în foii jidovesci, ele trebue să sînt adevărate. Ea crede mai de parte, că prin publicarea de ast fel de minciuni jidovesci se nobilitază sentimentul religios al Românilor. Asta e credința ei, căci altmintrea nu ar publica picanterii de acelea.

Comitetul central al „Ligei“ publică un manifest, în care după ce se reflectază la serviciile aduse de Români civilizațiunii și creștinismului, se zice: „Noi nu sîntem turburătorii relațiunilor statului nostru, nici nu pornim din „irredentismul daco-român“, și numai atâta să se scie, că ființa poporului român astăzi ca și în vârtejele de odinioară este una și aceeași, condusă de același ideal, care a licărit în umbrele istoriei și strălucesce în luminile viitoriului.“

Serbările de la Iași. Vechea capitală a Moldovei în 1—4 a. c. a avut zile de sărbătoare. Parechea regală cu o splendidă suită a mers la Iași spre a asista la inaugurarea noului palat universitar și la deschiderea grandiosului abator. Palatul universității cuprinde o suprafață de 100,000 m. Universitatea dispune de 350 sale. La mijlocul edificiului se află o aulă pentru 500 de persoane. Edificarea palatului s'a început în 1892 și a costat 3,930,000 lei. La actul inaugurării regele a fost salutat de rectorul universității N. Cuian și de studentul Leatis, căruia regele pentru frumosul lui discurs i-a acordat din caseta sa un stipendiú de 300 lei la lună. În răspunsul său regele a zis, că inaugurarea acestui frumos palat închinat științei și literelor este un eveniment însemnat nu numai pentru Iași, ci pentru România întregă. Nu numai cu numărul soldaților și cu dezvoltarea vieții economice se măsura astăzi puterea statului. Un factor de căpetenie, pôte cel mai însemnat, este gradul de cultură. O direcție sănătoasă și națională a înaltelor studii este condițiunea neapărată a adevăratei propășiri. Apoi a recomandat profesorilor, să lucre în direcțiunea acesta spre înflorirea statului, și și-a exprimat regretul, că prințul de coronă n'a putut fi de față. Între aclamațiile multimi și a vizitat localul exprimându-și deplina mulțămire față de tóte. Tot atunci s'a inaugurat grandiosul abator, construirea căruia a costat 1.700,000 lei. El are o estensiune de 4 1/2 hectare.

PARTE SCIINTIFICĂ-LITERARĂ.

Fragmente liturgice.

VI.

Lupta în contra iconoclaștilor.

(Continuare.)

Patriarchul Nicefor a fost înălțat din laiceime, era datat a asculta de oficialii statului și numai scurtă vreme a petrecut în călugărie înainte de consacrarea sa.¹⁾ În anul cel dintâiu al patriarhiei sale a manifestat deci puțină pricepere pentru neafirmarea bisericească și încă și mai puțină tărie și se supusese întru toate împăratului Nicefor. Dară sub Leo V, față cu a cărui ortodoxie trebui să nutrească bănueli, luă Nicefor altă poziție, carea îi dobîndi gloria unui mărturisitorii neînfricat și un nume strălucit în istoria bisericii grecești. Când primi scire despre uneltirile preoților acelora în contra cultului icónelor și în a auctorității sinodului icumenic al VII-lea, îi trase în sinodul său²⁾ la răspundere și sili pe Ioan Lecanomante, să cêră iertare și să se retragă în mănăstirea sa. Pe episcopul Antoniu de Sileu, pe carele împăratul încă-l câștigase pentru scopul său, îl sili, să-și renoască mărturisirea credinței, de și acesta îl încredință la părere și în chip fățărît despre supunerea sa. Cu puțin după aceea, adevă deja în Decembrie 814 avu Nicefor o convorbire cu împăratul, carele cercă, să-l câștige pentru scopurile sale și se provocă la dispoziția poporului, la nefericirea, ce ar urma pentru imperiul din cultul icónelor, și la tăcerea desevărsită a s. Scripturii despre icône. Patriarchul opuse acestor argumente simplaminte tradiția ss. Părinți, carea ar trebui să-i fie de ajuns împăratului, dacă va să se mai numere între ortodoxi, și relevă inconsecuența, ce o vedesc inimicii icónelor, când prestați venerațiune crucii și cărții s. Evanghelii.³⁾ Împăratul nu se mulțami cu atâta, ci se sprigini pe auctoritatea mulților teologi, pe cari îi câștigase deja pentru ideile sale. În zădar trimise patriarchul mai apoi episcopi și archimandriți erudiți la împăratul, ca să-l convingă despre adevărata învățatură a bisericii. Leo urgita o conferență a acestora cu preoții partidului său cu intențiunea, ca auctoritatea sinodului icumenic din 787 să se facă de o cam dată cel puțin obiect de discuție. Omenii patriarchului nu voiră, să aranjeze o ast fel de disputare religioasă, de ore ce întrégă cestiunea cultului icónelor era deja hotărîtă prin conciliul acela icumenic. Patriarchul adună pe episcopi și pe archimandriți la s. Sofia, pentru ca ei în adunare să escomunică pe ereticul episcop Antoniu și să jurască alipire neclătinată de învățatura bisericii. Se adunară și mai mulți laici în jurul lui Nicefor și în al clericilor lui și petrecură cu ei totă nópcea în rugăciune.⁴⁾

Lupta dintre împăratul și dintre patriarchul se făcu acuma tot mai înverșunată. Unii din ostași puseră deja mâni sacrilege pe crucea, carea o restaurase împărătesa Irina de-asupra porții de aramă. Încă și mai tare îl înterită pe împăratul scirea despre adunarea aceea ținută în timp de nópce. El chemă pe patriarchul la sine. Acesta se duse înaintea palatului însoțit de episcopi, archimandriți și călugări. Acolo avu mai întâiu o convorbire privată cu împăratul, și cei alalți așteptară într'aceea înaintea porții. Nicefor cercă în zădar, să abată pe împăratul de la părerea lui, să se curețe de învinuirea, ca și cum ar provoca turburări și desbinări, și să combată argumentele, cari le îndrepta împăratul împotriva cultului icónelor. Se provocă la aceea, că el nu stă singur, ci mulți episcopi și călugări împărtășesc aceea-și convicție. Împăratul permise, ca aceia să între, și-i primi incunjurat de un alai strălucit compus de o parte din oficiali de stat și militari, érá de altă parte din preoți cu sentimente iconoclaste ori cel puțin servili față cu puterea împăratului. Leo însu-și rosti o cuvîntare împotriva idololatriei, ce s'ar cuprinde în cultul icónelor, și propuse, ca cele două partide să țină o conferență. În contra acesteia și în a amestecului împăratului în cestiuni religioase protestară patriarchul, mitropolitii Petru de Nicea, Emilian de Cizic, Eutimiú de Sardes, Teofilact de Nicomedia, Michail de Sinada, Iosif de Tesalonica, Eudoxiú de Amoriú și în chipul cel mai bărbătesc Teodor archimandritul mănăstirii numite

Studion.⁵⁾ Nici când nu s'a declarat vre un Grec în contra despotismului împăraților bizantini cu mai multă bărbăție de cât neînfricatul Teodor. El combătuse deja mai înainte la diferite prilejuri axioma, că împăratul nu ar fi supus legii lui Dumnezeu,⁶⁾ érá acuma se pronunță pe larg asupra diferenței dintre cele două puteri și declară, că domnitoriul imperiului nu are să se amestece în lucruri religioase, nu are să trecă marginile puterii sale. ci are să asculte de biserică în tocmai ca și cei alalți credincioși.⁷⁾ Leo zise atunci, că îndrăznețul călugăr l-a tractat ca pe cel mai de rînd din popor și a bună samă a meritat mórtea; se pare, că el rîvnesce martiriul, înse de onórea acesta nu va avé parte.⁸⁾ Împăratul dimise indignat adunarea. Dimiterea asta putu să se numescă alungare.⁹⁾

Toți călugării se adunară acuma la archimandritul Teodor și aprobară cele ce a zis împăratului. El îi îmbărbătă spre rezistența cea mai energică în contra tirăniei religioase a împăratului. Întorsii în mănăstirile sale toți archimandriții primară prin prefectul cetății porunca cea mai severă, ca să nu țină între olaltă adunări, să nu disputeze asupra cestiunilor religioase, ci cu privire la lucrurile acestea să observe tăcere desevărsită. Asta să o promită toți cu subscrierea sa. Teodor declară pe față, că la așa ceva nu se va obliga în nici un chip.¹⁰⁾ Câți va archimandriți subscrieră declarând, că a tăcê doră nu însamnă a se lăpêda de adevăr. Înse Teodor declară într'o scrisóre circulară îndreptată către călugări,¹¹⁾ că tăcerea în cazul de față e tradarea adevărului, că nici o putere omenescă nu are să-i împedecă întru a învăța pe alții și întru a apăra adevărul, ci aci aș să se observe cele ce se zic la Fapt. 4, 19 și 5, 29. Pe patriarchul Nicefor, care era foarte descurajat, încă cercă Teodor să-l întărească și să-l îmbărbăteze.¹²⁾ Nicefor scrise în zădar împărătesei, tesaurariului și secretariului împărătesc iconoclast Eutichian. Împăratul era foarte înteritat asupra lui, ba îl opri de a celebra sfințele taîne și de a predica și-l lipsi de inspectia preste vistieria bisericii.¹³⁾ Nicefor se bolnăvi periculos. Leo spera, că mórtea lui îi va face cu puțință, să nu-i trebuescă a recurge la alte măsuri violente. Înse patriarchul se însănătoșă, și de aceea împăratul se hotărî, să scape de el pentru tot de una cu mijlocirea unui sinod compus din episcopi, cari îi erau pe voe.¹⁴⁾

Episcopii aceștia se adunară și citară pe Nicefor, să se justifice înaintea sinodului lor cu privire la acușele, cari i-se făcură. Patriarchul nu le recunoscă dreptul de a-l judeca și nu voi, să se înfățișeze. Ceta înteritată a iconoclaștilor striga și turba înaintea locuinței patriarchale. Se aușiau înjurături și amenințări cu mórte asupra lui Nicefor, mestecate cu anateme asupra lui și a înaintașilor lui în patriarhie German și Tarasiú. Pseudosinodul opri deja sub pedepsă de escomunicare a-l mai numi episcop ori patriarch.¹⁵⁾ Nicefor vędându-se împedecat de la implinirea oficiului său și păzit de ostași declară împăratului pe lângă protestare în contra violenței inimicilor săi, că spre a preveni vre o nenorocire mai mare se vede nevoit a se pogori din scaunul patriarchal.¹⁶⁾ El își luă rămas bun de la biserică sa, și în timp de nópce îl duseră preste Bosfor în exil¹⁷⁾ probabil în 13 Martie 815. Teodor Studitul îi gratulă apoi¹⁸⁾ la onórea, ce i-s'a făcut, la învingerea spirituală, carea a dobîndit-o, și o mare parte a turmei lui rămase credincioasă esilatului, și acesta continuă a se lupta cu cuvîntul și în scris împotriva iconoclaștilor, cari triumfaseră acuma.

¹⁾ Theosterictus Vita s. Nicetae in Actis SS. t. I. April. Append. p. XXII nr.; Ignat. Vita s. Niceph. c. 6—9. n. 37—58. p. 84—113; Michail mon. c. 32; Vita s. Theod. Stud. c. 63 ur. p. 172 ur.; Georg. Ham. p. 681—682 n. 6—8.

²⁾ Theod. L. I. ep. 36 ad Euprep. p. 1032. 1033; Baron. a. 809. n. 28.

³⁾ Vita s. Theod. c. 74. p. 181. 184; Leo Gr. p. 209; Sym. Mag. p. 608; Georg. Ham. p. 682. 683. n. 9; Mich. mon. c. 33 ur.

⁴⁾ Vita Theod. c. 73. n. 181; Mich. mon. c. 34. p. 281.

⁵⁾ Vita Niceph. n. 58. p. 116; Vita Theod. c. 75. p. 184; Mich. mon. l. c.; Georg. Ham. p. 683. n. 10.

⁶⁾ Vita Theod. n. 75. 76. p. 184; Mich. mon. c. 34.

⁷⁾ Lib. II. ep. 2. p. 1120. 1121; Baron. a. 814. n. 24.

⁸⁾ Vita Theod. l. c.; Mich. mon. l. c.

⁹⁾ Vita Niceph. c. 10. n. 59. 60. p. 116. 117.

¹⁰⁾ Chronogr. narr. post Theoph. l. c.; Vita Niceph. l. c.

¹¹⁾ Append. ad Theoph. l. c.; Vita s. Niceph. c. 10. 11. n. 61—66. p. 117—125.

¹²⁾ Vita Niceph. n. 63. p. 128.

¹³⁾ Theoph. Contin. I. 17. p. 28; Vita Niceph. n. 69—72. p. 129—133;

Theosterict. Vita s. Nicetae l. c.; Nicetas Vita s. Ignat., Mansi XVI. 213. Cf. ib. XIV. 133—136; Cedren. II 56; Cuper. l. c. n. 599. 600. p. 103.

¹⁴⁾ Theod. L. II. ep. 18. p. 1173 ur.; Baron. a. 814. n. 20.

¹⁾ Vita Niceph. c. 2. n. 12. p. 53 ur.

²⁾ Mansi XIV. 112. 118.

³⁾ Chronographica narratio eorum, quae tempore Leouis contigerunt, post Theop. ed. Paris. p. 435—437. Cf. Vita Theod. c. 62. p. 172.

⁴⁾ Hefele Conc. IV. S. 3; Neander l. c. S. 294.

În ceea zi declară împăratul în public, că patriarhul și-a părăsit biserica, numai pentru că el, împăratul, a pertractat cu diavolul în cauza icónelor și l-a arătat, cât de mult persecută necredincioșii pe credincioși din cauza icónelor, la ce patriarhul n'a găsit nici un răspuns potrivit. E deci de lipsă, ca să se așeze altul în scaunul patriarhal. Leo doria, să conferescă dignitatea acésta lectorului Ioan Gramaticul, înse senatul se împotrivi înălțării acestuia. Împăratul se hotărî deci pentru Teodot Cassitera. Acesta avea oficiul de spatar ori era candidat de spatar, era a fără de aceea căsătorit și pe de-asupra iconoclast hotărît și înrudit cu fostul împărat Constantin Copronimul prin soția a treia a acestuia.¹⁾ El în lucrurile bisericești era de tot ignorant,²⁾ și a

¹⁾ Chronogr. narr. cit p. 441 (Cuper n. 601. 602. p. 103); Theoph. Contin. I. 17. p. 28. 29; Genes. L. I. p. 16; Nicetas I. c. p. 213. 214; Theosterict. I. c. p. 263; Leo Gr. p. 208; Sym. c. 6. p. 609; Georg. mon. c. 2. 10. p. 764. 768; Cedren. II. 57; Zon. XV. 20; Ephrem p. 235. 236. ed. Mai.

²⁾ Georg. Ham. p. 679. n. 2.

fară de aceea trăia în desfrîu și în plăceri sensuale și era fățarnic.¹⁾ Îl tunseră în dată și-l consacrară de episcop în Dumineca Înviării (1 Aprilie 815). Noul patriarh Teodot I ținu în dată un sinod, care răsturnă sinodul al II-lea din Nicea și proclamă pe cel din 754 de al VII-lea sinod icumenic. Pe acei episcopi, cari nu-și dară învoirea la acésta, îi escomunicară și-i maltractară.²⁾ Răzimat pe puterea împăratului patriarhul Teodot purcese cu asprimea cea mai mare împotriva clericilor și laicilor celor ce i-se împotriva. De acum înainte iconoclastii ținură cuprins scaunul patriarhal douăzeci și șapte ani.

(Va urma.)

¹⁾ Nicetas I. c; Vita s. Niceph. c. 12. n. 73; Theosterict. I. c.; Append. post Theoph. I. c.

²⁾ Mansi XIV. 135 ur. 417; Vita s. Niceph. I. c. n. 73—79.

Ben Hur

saă

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

XIII.

Începutul alergărilor.

La ora a treia — grăind după calculul nostru — programul ajunsese deja până la alergările cu căruțe. Conducătorii jocurilor în înțelepciunea sa găsi, că poporul avea lipsă de recreare, și de aceea puse la punctul acesta o pauză. În dată se deschiseră așa numitele vomitoria, intrările la băncile privitorilor, și toți, cei ce puteau să o facă, alergară în colonada din partea din a fără a circuitului, unde se postaseră ospetarii. Cei ce rămăseră, grăia, flecăria, căscau, își priviau tăblițele și se mestecau între olaltă uitându-și de toate deosebirile așa, că acuma mai erau numai câștigătorii norocoși și perdetorii sândăcoși și certăreți.

Dar acuma se ivi a treia clasă, cetățenii, cari doria, să fie de față numai la alergările cu căruțe și se folosiră de pauză spre a intra și spre a-și cuprinde posturile abonate deja mai înainte. Cu lucrul acesta credea ei, că nu atrag asupra-și atențiunea oamenilor și nici nu conturbă pe nimeni. Între ei era și Simonide cu însoțitorii săi. Posturile lor erau în apropierea intrării principale din laturea de méză noapte, față în față cu consulul.

Când cei patru servitori robuști suiră prin coridor la deal pe stăpânul său în scaunul lui, curiositatea oamenilor se trezi în măsură mare. Unul în dată spuse numele lui. Cei din jur îl audiră și îl împărtășiră mai de parte de-a lungul băncilor în direcția laturii apusane. Acolo oamenii grăbiră a se urca pe bănci, pentru ca să vadă pe omul acela, despre care poporul țesuse o poveste, carea era mestecată ast fel din noroc și nenorocire, cât nimeni nu audise poveste asemenea acesteia.

Pe Ilderim încă îl cunoscuse și-l salutară călduros; dar nimeni nu cunoscuse pe Valtasar și cele două femei vélite, cari îl însoțeau.

Oamenii făcură în chip respectuos loc pe sama cetei, și paznicii ușilor le asignară posturi apropiate unul de altul așa, că puteau să converseze la olaltă. Posturile erau chiar în dosul balustradei. De acolo privirea ușor putea să se preumbe preste arena întregă. Ei pentru comoditate ședeau pe perini și aveau scăunenciuri sub picioare.

Femeile cele două erau Iras și Estira.

După ce-și ocupaseră posturile, cea din urmă aruncă o privire spăriată preste cire și-și strînse vëlul încă și mai tare pe față, în vreme ce Egiptena lăsă, ca al ei să-i cadă pe umeri, și ca oamenii să-i vadă fața, și într'aceea se părea, ca și cum de loc nu ar fi conșcie despre aceea, că oamenii o privesc, — o purtare, care la femei e de-a rîndul numai rezultatul învîrtirii dese prin societăți.

Noii sosiții erau încă cuprinși cu aceea, ca să facă cea dintâi csaminare comună a spațiului destinat pe sama privitorilor. Începură la consulul și la însoțitorii lui. Într'aceea câți va servitori de al circuitului alergară în lăuntru și începură a întinde chiar din colo de stîlpul țintei celei dintâi o funie albită cruciș preste arenă de la o balustradă până la cealaltă.

Tot de o dată intrară și șese bărbați prin porta pompae și se postară câte unul înaintea fiesce căreia din încăperile, cari se folosiau de astă dată. Lucrurile acestea provocară în toate părțile o învâlmășelă de glasuri, carea ținu mai multă vreme.

„Uită, uită! Verdele merge la numărul patru spre dreapta; acolo se va posta deci Atenenul.“

„Și Messala — da, el e la numărul doi.“

„Corinténul —“

„Bagă samă la albul! Uită, el trece din colo, se oprește; e numărul prim, — numărul prim la stînga.“

„Nu, negrul se oprește acolo, ér albul la numărul doi.“

„Ai dreptate!“

Cei șese purtau adevărate haîne în colorile concurenților, și așa după ce-și ocupară posturile, fiesce cine putea să știe, în care încăpere așteptă în momentul acesta favoritul lui.

„Vedut-ai vre o dată pe Messala?“ întrebă Egiptena pe Estira.

„Îdea se înfioră, când răspunde cu „Nu!“ căci cel amintit, de și nu era inamicul tă-tâne-său, totuși era inamicul lui Ben Hur.“

„E frumos ca Apollo!“

În vreme ce grăia Iras, ochii ei cei mari luciau, și ea își mișca pătimase evantaiul cel cu petri scumpe. Estira privi la ea în gând cu întrebarea: „Să fie ore cu mult mai frumos de cât Ben Hur?“ În momentul următoriu audi, cum Ilderim zise cătră tatăl său: „Da, încăperea lui e numărul doi de-a stînga de la porta pompae.“ Estira gândind, că e vorbă de Ben Hur, își îndreptă într'acolo

privirea. Privi repede la porta compusă din nuele impletite, apoi își strînse vëlul din nou pe față și rosti încetinel o scurtă rugăciune.

În momentul acesta sosi la ei Sanballat.

„Vin tocmai de la încăperi, șecule,“ zise el închinându-se cu dignitate înaintea lui Ilderim. Acesta începu a-și scormoni barba, și ochii lui luciau cercetând cu rîvnă. „Căi se află foarte bine.“

Ilderim răspunde numai atîta: „Dacă vor fi învinși, doresc, ca acésta să se facă prin altul, numai prin Messala nu.“

Acum se întorse Sanballat spre Simonide, scose o tăbliță și zise: „Și pe sama ta aduc o veste. Pe cum îți vei aduce a minte, țî-am raportat despre rămasul, care l-am făcut a sară cu Messala, și țî-am spus și de aceea, că am imbiat și al doilea rămas, despre a cărui primire eventuală aveam să fiu încunoscînt, mai înainte de ce s'ar începe întrecerile. Êtă încunoscîntarea.“

Simonide luă tăblița și ceti încunoscîntarea cu atențiune.

„Da,“ zise el, „un trimis al partisanilor lui Messala a venit la mine și a întreat, dacă ai atîția bani depuși la mine. Păstrează bine tăblița. De cum va vei pierde, scii, la cine să te întoreci,“ — fața lui își însuși o expresie aspră, — „de vei câștiga, — atunci, prietine, grijă de încassare! Îea a minte, ca subscriitorii să nu-ți scape din mîni; strînge-ți, până-ți vor fi dat și șechelul cel mai de pe urmă. Ei încă ar face tot asemenea cu noi.“

„Încrede-te numai în mine,“ răspunde liferantul.

„Nu vei, să ședă aci la noi?“ întrebă Simonide.

„Ești foarte grațios,“ zise cel alalt, „dar dacă vôi părăsi pe consulul, tinerii Romani de din colo s'ar face prea aroganți. Pace ție; pace vouă tuturor.“

Se sfârși pauza. Trimbițașii suflară signalul. Cei ce ieșiseră, grăbiră la băncile sale. Tot de o dată apărură câți va servitori pe arenă, se urcară pe zidul din mijloc, se duseră la un pedestal din apropierea țintei a doua la capătul apusan și aședară pe el șapte globuri de lemn; apoi se întorseră la ținta cea dintâi și aședară acolo șapte delfini ciopliți din lemn.

„Ce vor cu globurile și cu pescii, șecule?“ întrebă Valtasar.

„Încă nici o dată nu ai fost de față la o alergare?“

„Nici o dată, și abia scii, de ce mă aflu aici.“

„Semnele acelea servesc spre numărare. La sfârșirea fiecărei încunjurări cu căruțele veți vedea, cum vor lua jos câte un glob și câte un pește.“

Pregătirile erau terminate, și tot de o dată se sculă lângă conducătorul jocurilor un trimbiș în haîne strălucitoare așteptând porunca de a da pe loc signalul de începere. În dată amuți tot sgomotul poporului și conversarea sbârâitoare. Toți ochii din apropiere se îndreptară spre răsărit și odihniău pe porțile celor șese încăperi, în care erau concurenții.

Neobicnuta roșetă pe fața lui Simonide dovedea, că și el era cuprins de agitația generală. Ilderim își scormonia repede și furios barba.

„Iea acum a minte la Romanul,“ zise frumoasa Egiptenă către Estira. Dar acesta nu o auzea de loc, căci ea ședea aci cu fața vâlată, inima îi bătea tare, și ea aștepta, să se ivască Ben Hur.

Clădirea, care cuprindea încăperile, avea forma unui segment de cerc, dar la partea dreaptă era așa de încovoiată, căt centrul aci era mutat mai înainte și a nume în mijlocul drumului de alergare, la latura țintei celei dintâi. Așa se făcea, că toate încăperile erau în aceeași depărtare de la funia aceea albită, carea o amintiserăm.

Se auzi sunetul scurt și ascuțit al trimbișei. De o dată săriră din dosul stîlpilor țintei șese bărbați înainte, — pe sama fiececărei căruțe câte unul, — pentru ca să alerge întru ajutorii, de cum va s'ar întâmpla, ca fugarii vre uneia din căruțe să se sparie.

Al doilea sunet de trimbișă, și paznicii deschiseră de o dată porțile încăperilor.

Mai întâi apărură însoțitorii călării ai cărmuitorilor, cu toții cinci, de ore ce Ben Hur renunțase la serviciul acesta. Funia albită se slobozi până pe pământ, ca să potoa trece călăreții; apoi o întinseră din nou. Ei aveau cai frumoși, dar publicul abia îi băgă în samă, când călăriră mai de parte; căci în tot restimpul acesta se auzia, cum bat fugarii cu piciorile în nerăbdarea lor, și din fundul încăperilor se auziau și glasurile cărmuitorilor, și ele încă vedea, că cărmuitorii sînt tot așa de nerăbdători. Nimeni nu putea să-și deslipască măcar și numai pe o clipă privirea de pe porțile acelea largi și deschise.

După ce funia era era întinsă, paznicii porților anunțară numele cărmuitorilor; de o dată îălfairă inspectorii cei de la balustrade mâinile și strigară, cât putură: „Ședeți! Ședeți!“

În tocmai așa de ușor ai fi putut să opresci cu o fluerătură un vihor.

Din fiececărele încăpere sburau fugarii cu căruțele în tocmai ca proiectilele din gurile unor tunuri mari. Și mulțimea nespuse de mare se sculă ca la poruncă și iresistibilă, sări pe bănci și umplu cercul și aerul de-asupra lui cu strigări țiuitoare. Asta era momentul, care-l așteptară cu atîta răbdare! Asta era clipa, pe sama căreia interesarea se adunase prin conversări și visuri începînd de la ziua, în care se anunțaseră jocurile!

„El e aci — colo — uită!“ exclamă Iras arătînd spre Messala.

„Da, îl ved,“ zise Estira privind la Ben Hur.

Velul îi căduse de pe față. Câte va clipe mica Iudeă era vitěză. Ea pricepea limpede, ce bucurie potoe să se cuprindă în aceea, ca să sevărșesc în vędul unei mulțimi mari o faptă eroică, și acuma pricepea ea și aceea, cum în atari momente sufletele ămenilor în vinarea succesului potențată aprăpe până la frenesie puteau să desprețuiescă mörtea ori să o ulte chiar.

Pe concurenții puteau să-I vadă acum aprăpe din tôte părțile cercului, și totuși alergarea încă nici nu se începuse. Ei aveau mai întâi să trecă cu succes funea cea albită.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut

Calendarul „Unirii“ pe 1898 Anul II

cu următorul cuprins bogat și interesant:

Cronologie, Serbătorile, Regentul, Întunecimii, Anotimpuri, Umblarea timpului, Lunile cu povești economice și semne de timp. Regentii europeni. *Sematismul provinciei mitropolitane de Alba Iulia* cu specificarea parohiilor în românește și ungurește și cu posta ultimă și a parohilor, cum și a diferitelor dicasterii.

Michail Pavel, episcopul de Orade, schiță biografică (cu un portret foarte succes). „*Christos a înviat*“, poezie de Al. Vlăduț. *George Coșbuc* (cu portret) note biografice și trei poezii: *Epigramă* (în vrîsta de 12 ani), *Pe ceri* (de 14 ani) și *Beda* (din 1886). *Ales. Bohățel*, biografie și portret. *Cisme de mprumut* și *S'a turcitu-se bățul*, anecdote hazlii de Th. D. Speranță. *Glume. Mortii nostri* (bărbații gr. cat. fruntași morți în 1897) cu portretul br. *David Urs* și *Iosif Hossu. Sfaturi*. Posta. Scala timbrelor. Tîrgurile. Inserțiuni.

Din acest cuprins ori cine se potoe convinge, că acest Calendar e cel mai potrivit și mai bun pentru preoțimea noastră gr. cat. în special.

A apărut:

Jertfa creștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecesci* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminarului archidieceșan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului, Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

A apărut:

M. T. Cicerone despre bătrânețe tradus de *Andrei P. Liviu* canonic-abate gr. cat. în Lugos, edat de *Gavril Pop* canonic în Blaș. Prețul broș. 50 cr. Blaș 1897. Tipografia seminarului archidieceșan. Sîntem informați, că dl editor *venitul curat al acestei publicațiuni l-a destinat pentru un scop cultural.*

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Legile politico-bisericesci din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul Prea-veneratului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea această nici un preot nu

potoe, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat tôte raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preoțesc, din care să lipsească această carte, în care se află tôte cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nouă create prin legile aceste.

Euchologii

edițiunea a doua, revędută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în piele tare fl. 3.80.

Instrucțiune

dată de Inaltul ministeriu de interne cu privire la *procedura contra morbului de ochi: „trachoma“*, pentru auctorități publice și învățători. — Broșura constă din 15 pag. și costă 5 cr., spedită franco sub fașe 3 cr.

Îndreptariu

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagine, în care se dau înviațiunile cele mai bune, cum au să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după camete, 4. a dării supletore generale de venit, 5. a taxei de scutire dela miliție, 6. a dării de arme și de vînat și 7. comisuniile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 3 cr., expedită franco sub fașe 11 cr.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invecivelor „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolae Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Nr. 5396—1897.

(29) 1—3.

Escriere de concurs.

Pentru stipendiul de 60 fl. v. a. diu fundațiunea „Pappalviană“, destinat pentru învățaceii români gr. catolici de măiestrii, care stipendiū pe anul scol. trecut 1896/7 a fost conferit învățacelui de mäsariu Ioan Roman, prin această cu terminul de 20 Decembrie a. c. st. nou se escrie concurs.

Concurenții cererile sale instruate cu atestat de botez, cu atestat de la principalul, la care învață măiestria, despre purtarea lor și progresul făcut în măiestrie, și cu atestat de la Oficiul parohial local despre purtarea morală și frecuentarea sfintei biserici în Dumineci și serbătorii, au să le substernă până la terminul prefipt la acest Consistoriu.

Concurenții consăngenii ori afini piului fundator vor fi preferiți.

Blaș din ședința consistorială ținută în 6 Novembre 1897.

În absența Escelenței Sale
Domnului Metropolit:

Ioan M. Moldovan
vicariu gen. archiepiscopesc.